

Verslag van het digitale vormingsluik voor VVDB-leden op 4 mei 2024

- Twee sprekers die zich vanuit burgerkracht inzetten in hun gemeente, gaven vanuit een andere invalshoek toelichting bij het thema '**Zorg in het verbonden dorp**'.
- 24 personen volgden deze vorming.

1. Johan De Schrijver over het project *Buren voor Buren* van Kumtichcomité vzw.

Het Kumtichcomité opereert in Tienen (Oost-Brabant) en is 5 jaar actief, dus nog volop in opbouw. De wijk is een zorgzame buurt.

Zorgzaamheid ziet Johan op 3 niveaus:

- Zorgen dat niemand uit de boot valt, wat geldt voor iedereen (iedereen is wel eens kwetsbaar).
- De gemeenschap draagt zorg voor zichzelf en voor anderen: opkomen voor de belangen van de gemeenschap, Dorpsraad zijn.
- Als Dorpsraad samenwerken met (een 50-tal) andere organisaties, werken op bovenlokaal niveau, bovenlokale solidariteit tonen in samenwerking met andere buurten en met de stad.

Schets van de algemene werking

- In de basis is het Kumtichcomité een **netwerk van burenhulp**. Het gaat dan om het kleine helpen, praktische hulp, kleine klussen, huishoudelijke hulp of administratie. Dit gebeurt altijd in noodgevallen en is dus niet structureel. Bv. niet elke week een tuin gaan onderhouden maar bij iemand die een hartaanval kreeg, dringend planten gaan rooien.
- Er is een pool vrijwilligers voor die burenhulp. 40% van de burenhulpmedewerkers zijn nieuwkomers.
- Woonzorgcentra kregen de opdracht te ontschotten: het dorp moet meer in het WZC komen en het WZC meer naar het dorp gaan. In Kumtich staat een vervallen zaal te huur in het ontmoetingscentrum. Bedoeling is op termijn hiervan een zorg-buurthuis te maken waar mensen info, beperkte zorg, een koffie met babbel kunnen krijgen. Voorlopig zijn daar om de 14 dagen activiteiten om de dorpingen binnen te krijgen, om mensen die nood hebben aan contact samen te brengen. Momenteel is dit op enkele uitzonderingen na een seniorenwerking. Vandaar de samenwerking met OKRA. Nu en dan organiseert OKRA ook iets.

Diverse aspecten van de werking van het Kumtichcomité

- *Kinderparlement*. Veel kinderparlementen zijn vaak leerlingenvraden van scholen. Dit is in Kumtich bewust anders. Kinderen moeten de zorgzame buurt van morgen vorm geven! Kinderen brengen bv. veiligheidsproblemen aan. Kinderen leren dat democratie bestaat, leren het democratisch denken aan. Er zijn 16 leden. Elke woensdagnamiddag bezoeken enkelen het WZC en bieden bewoners gezelschap.

- Dit jaar gaat het comité ook experimenteren met een *Seniorenparlement*. Zo wil het comité de functie als Dorpsraad valoriseren: wat dit *Seniorenparlement* besluit, doorgeven en bespreken met het lokaal bestuur.
- Huiswerkbegeleiding voor 13 kinderen. Dit zorgt voor een gemakkelijk contact met mensen met migratieafkomst. In Tienen doet ook een andere organisatie dit.
- Conversatieduo's.
- Samen koken: meestal anders-cultureel.
- Digipunt: op bepaalde dagen kunnen mensen (momenteel toevallig allemaal anderstalige nieuwkomers) met kleine problemen terecht bij specialisten. Dit zal nu stoppen omdat er te weinig mensen op afkomen.
- Inzamelpunt in Kuntich. Tienen ligt op 6 km. Mensen moeten niet alles daarheen brengen bij acties.
- Ook buiten de dorpsgrenzen actief zijn! Er was een inzamelactie i.s.m. heel Tienen (kleren, beddengoed) n.a.v. de crisis in Oekraïne. Doel: de broodnodige middelen verzamelen (ook inzake hygiëne) voor de Oekraïners die in Tienen kwamen wonen en die nagenoeg niets hadden.
- Ook verder het bovenlokale element blijven verzorgen, bv. rond Kerstmis.
- De stad wil nu een verwilderd voetbalterrein verkopen om er wellicht hoogbouw/flats op te plaatsen. Hier gaan bewoners en het WZC samen actie voeren. Er is een eisenbundel samengesteld en binnenkort komt er ook een spandoek.
- Samenwerking met en inzet bij o.a. *Fietsersbond*, *Mooimakers*.
- *Samentuin* is een soort eco-parkje, een gemeenschapstuin met o.a. een composttoilet. (Hier worden geen groenten gekweekt.)
- Bijkomend doel: *Buren voor burens* voor heel Tienen realiseren.
- Opvallend: anderstalige nieuwkomers zijn direct laaiend enthousiast als ze aangesproken worden om mee te werken. In de Islam is elkaar helpen de basis van de cultuur, het is een geloofsovertuiging. Dit is dé manier om die mensen binnen te halen. Ze krijgen een functie en dit werkt empowerend. Zo wordt ook aan hun welzijn/zelfbewustzijn gewerkt.

Hoe financiert het Comité dit alles?

De middelen zijn beperkt, in totaal is er zo'n €2000/jaar ter beschikking. Er is geld via KBS en jaarlijks komt er zo'n € 1000 van de stad (via 'netwerk cultuur'). Andere projectmiddelen komen er via privé- of gelegenheidssponsoring.

Kuntichcomité kreeg recent ook € 2500 via de belangrijke prijs Megafoon! Lees er [hier](#) en [hier](#) meer over. Lees ook meer over [de Megafoon-wedstrijd](#) in 2024.

Bekijk ook de presentatie bij deze vorming en [de website](#) van het Kuntichcomité.

Er is een voorstel om dit jaar nog met VVDB een inspiratiebezoek aan Kuntich te brengen.

Wordt dus vervolgd.

2. Paul De Kesel, *Meetjeslandse Straatambassadeur* in de Sint-Jozefwijk in Eeklo, over het gelijknamige LEADER-project.

Situatieschets

- De Sint-Jozefwijk telt 47-tal straten en ligt ten westen van centrum Eeklo.
- Er zijn 2 scholen en het nieuwe AZ Alma.
- De werking bestaat nu 1 jaar, is op 3 juli 2023 officieel opgestart en telt een 12-tal vrijwilligers.
- Ontstaan uit een project van *Landelijke Gilden* i.s.m. een ambtenaar van stad Eeklo. Concreet: Marieke De Boe, innovatieconsulent van *Landelijke Gilden* en de ouderenconsulente van de stad begeleidden dit project tijdens de LEADER-periode.
- Vooropgesteld doel: elke straat in Eeklo heeft een straatambassadeur. Zo een brug slaan tussen de inwoners van de wijk en de bevoegde stadsdiensten.
- De wijk is een sociale woonwijk. Naast veel sociale woningen zijn er ook 2 appartementsblokken.
- Er wonen 35 verschillende nationaliteiten. Proberen met hen in contact te treden.
- Er is nu nauw contact met de gemeenschapswacht/gemeenschapdienst en de wijkagent.

Hoe werkt het?

- In de wijk zijn de straatambassadeurs herkenbaar via een affiche aan het raam + sticker op de brievenbus.
- Paul doet dagelijks een wandeling door de wijk met zijn hond en stelt zich op als aanspreekpunt.
- Maandelijks komt de soepkar (met soep en koffie) langs. Daarop probeert Paul aanwezig te zijn.
- Verder is het de bedoeling een aanspreekplek te organiseren op een voetbalpleintje. Dit wordt gevisualiseerd door op een aantal banken het logo van de straatambassadeurs aan te brengen. Regelmatig zullen straatambassadeurs dan aanwezig zijn op afgesproken momenten.
- Met de nieuwkomers is er vaak wel een taalbarrière.
- Aandachtspunt: een straatambassadeur gaat geen burenruzies oplossen en speelt zeker geen rol van politieagent.

Welke talenten heb je nodig om een goede straatambassadeur te zijn?

Hoe gebeurt de 'aanwerving'? Zijn er te weinig mensen?

- Mensen aanwerven gebeurde door een aantal vergaderingen te organiseren.
- Sociaal contact speelt bij dit alles een belangrijke rol: een straatambassadeur wil graag iets doen voor medemensen in de buurt.
- Iedereen kan meedoen, lid worden. Want iedereen heeft haar/zijn specialiteiten zoals sociaal zijn, goed met een pc kunnen werken, makkelijk de weg kennen naar de stadsdiensten, ... Paul gaat tuinen onderhouden van wie bv. een operatie had. Ander jobke: de vuilniszakken binnen de woning van iemand die bedlegerig is, weghalen.
-

- Er waren problemen met groenvoorziening (zoals bomen onderhouden). De vraag dook op: wie van de stad moet dit doen? In 90% van de kwesties raakt alles opgelost, ook zaken zoals bijennes-ten.
- Hoe contacten leggen met de mensen in de 2 appartementsblokken? Er is een goede overeenkomst en nauw contact met de mensen van de sociale huisvestingsmaatschappij in de buurt. Dat helpt.
- Dit is van nul gestart maar heeft nu al een goed zichtbaar resultaat.

Verdere uitwisseling

- In Kuntich lukt het niet om met straatambassadeurs te werken. Er zijn veel vrijwilligers maar die zijn niet mooi geografisch verspreid.
- De belangrijkste rol van straatambassadeurs is de noden detecteren. Eveneens belangrijk is zoeken naar de juiste mensen die iets willen doen. Door de vele mensen van vreemde origine zijn er veel problemen die met de stadsdiensten op te lossen zijn.
- Dit is een interessant model voor mensen die een time out hebben op het werk (vooral om mentale redenen). De inzet als straatambassadeur kan een goede opstap zijn om weer 'op dreef te geraken'.
- Tip hierbij: bewaak je grenzen. Je moet niet altijd alles snel regelen. Sommige straatambassadeurs zijn trouwens ook nog professioneel actief. Denk na: aan wie kun je de nood doorgeven?
- De identificatie is belangrijk (hesje, sticker op brievenbus, affiche). Er is ook een logo voor de verdere bekendmaking.
- Hoe gebeurt de verwelcoming van nieuwkomers in Eeklo? Vorig jaar was er een ontvangst van alle nieuwkomers in Zonneheem (in het stadscentrum). Drie straatambassadeurs gingen erheen en legden uit waarvoor ze aanspreekbaar zijn. Nu is het kwestie van hiermee verder in contact te blijven via de Meetjeslandse Bouwmaatschappij. Want deze nieuwkomers komen vaak in zo'n woning terecht.
- Probleem van de privacy: de straatambassadeurs kunnen niet alle contactgegevens bekomen. Vanuit de stad wordt wel aan de mensen die er baat bij kunnen hebben, doorgegeven dat er straatambassadeurs zijn en hoe ze herkend kunnen worden.
- Zie hierboven ook bij Kuntichcomité: anderstalige nieuwkomers willen graag meehelpen vanuit hun geloofsovertuiging. Dit werkt ook empowerend. Er is wel vaker een taalprobleem, hierop wil het initiatief nog meer inzetten.
- Gaan straatambassadeurs aanbellen bij bv. nieuwkomers? Het is zeker belangrijk hen zo snel mogelijk aan te spreken. Durven outreachend werken is de boodschap!

[Lees hier meer](#) over de straatambassadeurs in Eeklo. Lees ook dit artikel: [Hoe straatambassadeurs een belangrijke schakel zijn tussen burger en lokaal bestuur.](#)

3. Input vanuit VVDB

- Er zijn heel veel goede praktijkvoorbeelden rond Zorgzame Buurten, maar de stem van de buurtbewoners zelf komt minder aan bod. VVDB wil net die stem wél laten horen. VVDB wil algemeen expertise delen en ook van onderuit werken.
- Bij VVDB is bestuurslid Fatma Cosar expert inzake ondernemerschap en inclusie.
- Bekijk inzake duurzaamheid ook eens de website van het Friese [NETWERK DUURZAME DORPEN](#). VVDB is de Vlaamse partner van dit netwerk. Laat de werking van jullie bewonersgroep zeker op de Vlaamse kaart van dit Nederlandse initiatief zetten!
- In Rieme waar het project *Meetjeslandse Straatambassadeurs* ook liep, kwam de vraag: wat na dit project, als de begeleiding zal stoppen? VVDB zit in deze projectgroep en kan de ontstane werkingen/vrijwilligersgroepen mee verduurzamen, als groep laten uitgroeien. Geef dit door als je hierrond noden bemerkt.

Hier eindigde de vorming.

Wegens technische problemen moest de sessie met een 3^e spreker worden uitgesteld naar een nog te bepalen datum.

Het gaat om Paul Schats uit Alken die dan een goede praktijk komt voorstellen van intergenerationeel werken – vooral een project rond digitale inclusie van scholieren met ouderen.

Houd ons op de hoogte van jullie inspirerende initiatieven!

Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen vzw

info@dorpsbelangen.be / www.dorpsbelangen.be

Ondernemingsnr. 0525.949.044 – RPR Gent

Maatschappelijke zetel: Heldergemstraat 106, 9450 Heldergem

Correspondentieadres: Stroomstraat 1, 9968 Oosteeklo